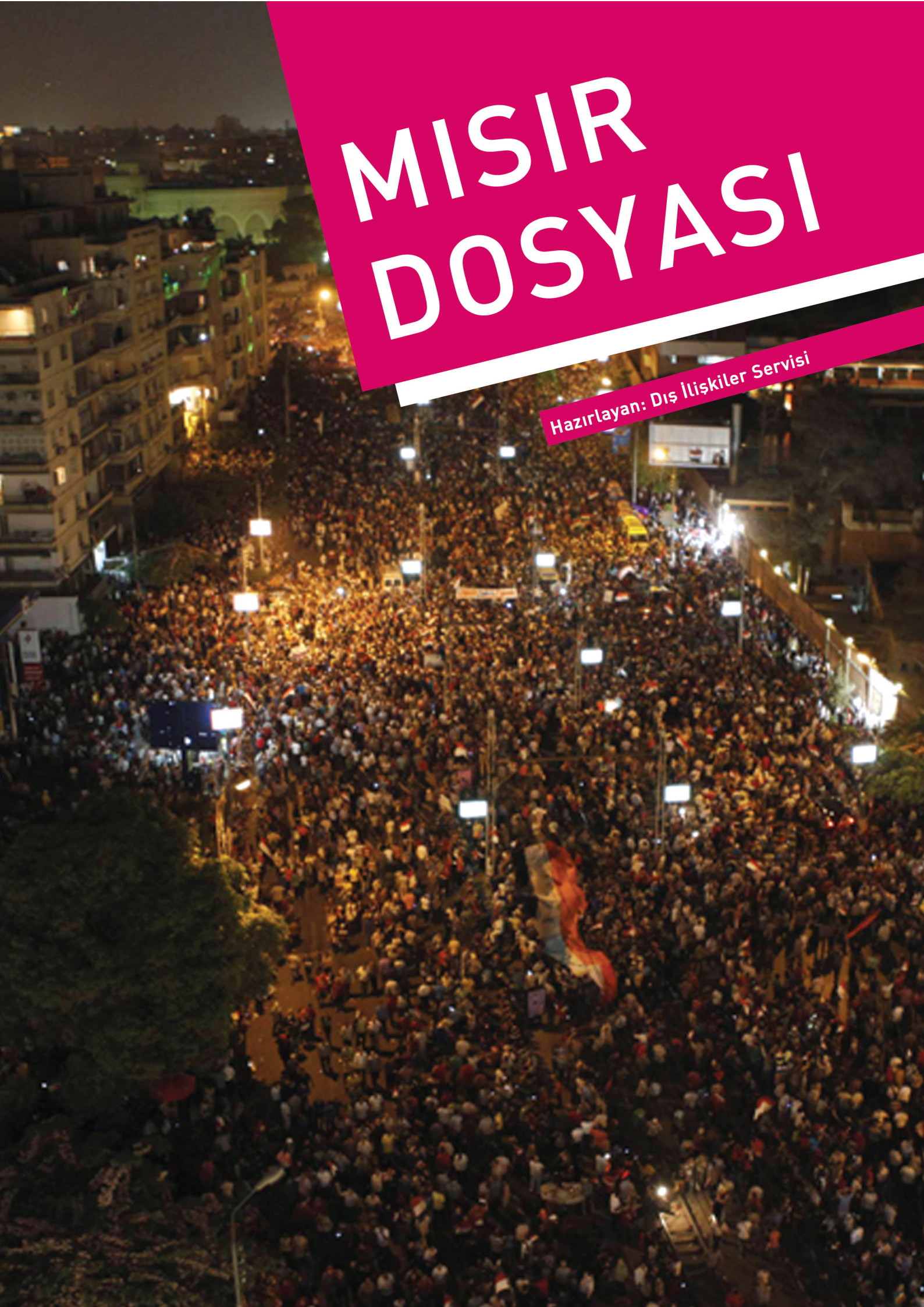

MISIR DOSYASI

Hazırlayan: Dış İlişkiler Servisi

Yeni Mısır'a yönelik mücadele şimdi sendikalara kayıyor	8
Mursi yönetimindeki Mısır'da sendikalar saldırı altında	11
Mısır'da yeni sendikalar var olma mücadelesi veriyor	14
Bağımsız sendikalar yeni bir ittifak kuruyor	16
Kadınlar Tahrir Meydanı'ndaki şiddete 'yeter' diyor	18
Mısır Demokratik İşçi Kongresi faaliyete geçti	20
Sendikal özgürlüklere karşı komplo	21
Mısır'da enerji işçilerinin mücadelesi	23
Küresel sendikanın genel sekreteri Jyrki Raina'nın Mısır Devlet Başkanı Muhammed Mursi'ye gönderdiği 22 Mayıs 2013 tarihli uyarı mektup	24

PETROL-İŞ SENDİKASI

Merhaba,

Mısır'da sendikal hareketin son durumu üzerine bir dosya hazırlamaya Nisan ayında başladık. Dosyamızı bitirip yayına hazır hale getirdiğimizde, Haziran ayından itibaren ülkede gelişmeler hızlandı. Gelişmelerin en sıcak anında devreye asker girdi ve darbe yaptı.

Hazırlığı tamamlanmış dosyamızda bir değişiklik yapmak pek kolay olmayacaktı. Biz de bunun üzerine sunuş bölümünü yeniden yazmaya ve burada ülkedeki son gelişmeler konusunda işçi sınıfının bakış açısıyla bilgi vermeye çalıştık.

Dostça selamlar.

- 1 -

Mursi, verdiği sözlere rağmen, yeni anayasayı hazırlayacak kurucu meclisi Müslüman Kardeşler'in ağırlık taşıyacağı şekilde oluşturdu. Bununla da kalmadı, anayasa hazırlama süreci bitmeden bir anayasa bildirgesiyle (kararname) bütün toplumsal ve politik güçlere, yani halka emrivaki yaptı. Bildirge yasama yetkisini Mursi'ye veriyordu.

Bunun üzerine, anayasa bildirgesine karşı çıkan siyasal partilerin, hareketlerin ve grupların oluşturduğu bir koalisyon olarak Ulusal Kurtuluş Cephesi kuruldu.

Muhalefetin anayasa taslağını değiştirme taleplerine rağmen gidilen referandumdan sonra öfke ve gerginlik tırmandı. Anayasa sonuçta yüzde 63 çoğunlukla referandumdan geçti. Referanduma katılım oranı ise boykot nedeniyle yüzde 40'ta kaldı.

Mayıs 2013'te Mursi'ye karşı imza kampanyası olarak

başlayan ve Haziran sonlarına doğru 22 milyon imzaya ulaşan Tamarud ('İsyan') hareketi 26 Haziran'da bir basın toplantısıyla 30 Haziran Cephesi'ni kurduğunu açıkladı. Cephenin iç yapısı 10 komiteden oluşuyor. Komitelerden biri de Sendikalar Komitesi.

Cephe, politik koordinasyon organı olarak, planlanan protesto eylemlerini örgütleyecek ve protesto eylemlerinde öne çıkarılacak talepleri belirleyecekti.

Cephe geçiş döneminde izlenecek bir yol haritası hazırladı. Yol haritası şu noktaları içeriyordu:

- 25 Ocak Devrimi'ni temsil eden bağımsız bir başbakan atanacak.
- Başbakana devlet başkanının yetkileri tanınacak. Kurulacak teknokratik hükümet, ekonomiyi toparlayacak ve sosyal adaleti sağlayacak politikaları belirleyecek.
- Anayasa Mahkemesi'nin başkanı devlet başkanının protokol görevlerini üstlenecek.
- İkinci meclis Şura (yani senato) feshedilecek ve yürürlükteki anayasa askıya alınacak.
- Yeni bir anayasa hazırlamak üzere bir kurucu meclis kurulacak.
- 6 ay sonunda, yargıç denetiminde ve uluslararası topluluğun gözetimi altında devlet başkanlığı seçimi ve daha sonra parlamento seçimleri yapılacak.
- Ulusal Savunma Konseyi ulusal güvenlikten sorumlu olacak.

30 Haziran Cephesi, yol haritasındaki taleplerinin Mursi yönetimi tarafından dikkate alınmaması üzerine, Mısırlıları Mursi görevden çekilene kadar meydanlarda ve sokaklarda kalmaya, ayrıca, 2 Temmuz Salı günü için planlanan bir milyon kişilik yürüyüş çerçevesinde, Tahrir Meydanı'ndan başkanlık sarayına kadar insan zincirleri oluşturmaya çağırdı. Söz konusu yürüyüş, muhalif güçlerin 2011 Ocak devriminin hedeflerini (ekmek, öz-

gürlük ve sosyal adalet) sürdürmeye ve Müslüman Kardeşler'i iktidardan uzaklaştırmaya kararlı olduğunu vurgulamak için, "Kararlılık Yürüyüşü" adını taşıyordu.

Bazı tahminlere göre, 17 milyon kadar Mısırlı sokaklara ve meydanlara çıktı.

Mısır'daki ana muhalif güçlerin çatı örgütü olan Ulusal Kurtuluş Cephesi tarafından desteklenen 'İsyan' hareketi (30 Haziran Cephesi), eğer Mursi halkın talebine 2 Temmuz Salı günü akşam beşe kadar cevap vermezse, ülke çapında bir sivil itaatsizlik eylemi başlatılacağını açıkladı.

Kampanya Mursi'nin karşı karşıya olduğu toplumsal meşruluk krizini açığa çıkardı ve derinleştirdi.

Bu toplumsal süreç şekillenirken, 3 Temmuz günü ordunun darbesi geldi.

- 2 -

Mursi'nin izlediği neoliberal ekonomi politikası Mübarek'in izlediği politikanın devamıydı. Toplumsal gerginlikleri ve kutuplaşmayı besliyordu.

Eski bir Müslüman Kardeşler mensubu olan Sameh Elbarki, "Müslüman Kardeşler'in ekonomik vizyonunun özü son derece kapitalisttir" diyor ve "iktidar ile sermayenin izdivacı"na dayandığını söylüyor.

Uygulanan neoliberal politikaların Mısır'ın içine sokulduğu kısır döngüyü kıramayacağı artık açıkça ortaya

PETROL-İŞ SENDİKASI

çıkmişti. Tam tersine, bu politikalar ülkeyi iyice batağa saplıyordu. Bu politikaların İslami söylemle ("Çözüm İslam'dır") örtülmeye çalışılması hiçbir şeyi değiştirmedir. İşçi sınıfı ve halkın geniş kesimleri silahlı kuvvetlerin ve Müslüman Kardeşler yönetiminin dışında üçüncü seçenek arayışını ve talebini ısrarla sürdürdü.

Mısırlı düşünür Samir Amin Nisan 2013'te kendisiyle yapılan bir söyleşide Mısır'daki durumla ilgili olarak şöyle diyor:

"Bugün ortaya çıkan 'toplumsal yıkım' esas olarak neoliberal ekonomik politikaların (özelleştirme, devlet sübvansiyonlarının kısılması, çöküşluların tekeli, kuralsızlaştırma, vb) uygulanmasının sonucudur. Ne var ki halkın isyanı bu politikaları değiştirmeye yetmedi ve rejimde, en azından şimdilik, gerçek bir değişime yol açmadı."

Samir Amin söyleşiyi şu tespitle noktalıyordu: "Halk artık neoliberal politikaları reddediyor. Devrim rejimi değiştirmeyi başaramadı, ama halkı değiştirdi. Bu nedenle neoliberal rejimler artık çok güçlü bir direnişle karşı karşıya kalacak."

Mısır halkı "dinleme ve itaat kültürü"nü sorguluyor, yeni bir politik kültüre yöneliyordu.

- 3 -

Müslüman Kardeşler'in Özgürlük ve Adalet Partisi, izlediği çoğunluk stratejisi çerçevesinde, Yüksek Askeri Konsey'le bir dizi anlaşma yaptı. Bunlardan biri, devrimin en acil taleplerinin karşılanmasını önlemektir.

Yüksek Askeri Konsey devrimin önündeki ilk büyük engeldi. Konsey, Mübarek'in gitmesiyle devrimin sona erdiğine inanıyordu. Halkın artık evlerine çekilmesini istiyordu. Otoriter devleti ve onun patronaj sistemini dağıtacak bütün reform önlemlerinin ve halkın taleplerinin hayata geçmesini engelledi. Sözgelimi askeri mahkemelerin kaldırılmasına karşı çıktı, bağımsız sendikaların tanınması talebini reddetti.

Yüksek Askeri Konsey'in tutumu Müslüman Kardeş-

ler'in seçimleri kazanması için gerekli altyapıyı kurmasına olanak sağladı.

Müslüman Kardeşler için seçimi kazanmak çalışmalarının stratejik ana hedefi oldu. Böylelikle, meşruluk Tahrir'den parlamentoya taşınacak, Müslüman Kardeşler "halkın iradesini" temsil ediyor olacaktı (çoğunluk stratejisi). Ayrıca, iktidarı Yüksek Askeri Konsey'den devralmak da mümkün olacaktı. Mursi ve Müslüman Kardeşler kadrolarının meşruluk anlayışı yasallıkla sınırlıydı, toplumsal meşruluğu içermiyordu. Seçimleri çoğunlukla kazanmışsanız meşrurduz, sınırsız ve denetimsiz bir politik güce sahiptir. Sizin dışınızdaki herkes "azınlık"tı.

Mursi yönetimi ve onun çalışma bakanı işçilerin ve bağımsız sendikaların taleplerini hiç dikkate almadı, bu yöndeki talepleri savunmak için girişilen grevleri, oturma eylemlerini ve diğer protesto eylemlerini suç saydı. Müslüman Kardeşler'in yönetim kadrosu zaten sendikal harekete ve eylemlere muhalif bir geçmişe sahipti. Hekimler, mühendisler, öğretmenler, avukatlar, gazeteciler ile onların meslek örgütleri, insan hakları örgütleri, sanatçılar, kadın örgütleri ve Kıpti (Mısırlı Hıristiyan) cemaati de aynı politikalara maruz kaldı.

İzlenen çoğunluk stratejisi halkın çok değişik kesimlerini giderek Mursi yönetiminden uzaklaştırdı. Eleştiri getirenler ise küçümsendi ve dışlandı. Müslüman Kardeşler hareketine ve Mursi yönetimine muhalefet arttı ve genişledi. Müslüman Kardeşler ve Mursi yönetimi giderek tecrit olmaya ve kuşatılmaya başladığını fark etti. Seçmen tabanı yarı yarıya eridi.

Müslüman Kardeşler'in politika yapma anlayışı ve tarzı, Mübarek rejiminin ekonomik politikalarına alternatif getiremeyişi, eleştiriler karşısında takındığı tavır ve derinlere kök salmış toplumsal reform taleplerini kavrayamayışı halkın değişik kesimlerinin öfkesini besledi ve derinleştirdi.

Müslüman Kardeşler hareketi ve Mursi yönetimi, geniş kapsamlı radikal reformları uygulamak için muhalifleri

kucaklamak yerine, kendi görüşlerini topluma dayatarak onları dışladı. Böylece, kendisi dışındaki bütün toplumsal kesimlerden ve politik güçlerden koptu.

- 4 -

3 Temmuz darbesini yapan Mısır ordusunun birkaç özelliği üzerinde durmak gerekiyor.

Askerin ülke ekonomisinde ilginç bir yeri var. Askeri sanayinin ülke ekonomisinin ne kadarını kontrol ettiği belli değil. Yüzde 5 ila 40 arasında, hatta daha fazla olduğu tahmin ediliyor. Ordu ekonomideki yeri nedeniyle "Ordu A.Ş." diye niteleniyor. Ordu holdingleriyle ilgili bilgi devlet sırrı sayılıyor. Bunu haber yapmak gazetecilerin hapse girmesine neden olabiliyor.

Askeri Üretim Bakanlığı, Arap Sanayileşme Örgütü ve Ulusal Hizmet Projeleri Örgütü'nün birlikte işlettiği fabrikalar var.

Ordu, ayrıca, devletin sahip olduğu holdinglere bağlı çok sayıda şirketi denetliyor ve kamusal-özel şirketlerde hisseleri var. Birçok küçük işletme -inşaattan deniz taşımacılığına ve silah imalatına kadar uzanan- çeşitli ekonomik sektörlere girmiş uluslararası gruplarla bağlantı içinde.

Askeri şirketler daha çok savaş malzemesi üretmesiyle biliniyor. "Ordu A.Ş." deniz taşımacılığından petrol, gaz ve yenilenebilir enerjiye, gayrimenkul ve emlak sektörüne kadar uzanan çeşitli sektörlerdeki yatırım projeleriyle portföyünü genişletiyor ve çeşitlendiriyor.

Ordunun nüfuzunun en güçlü olduğu ekonomik sektörler büyük kâr potansiyeli taşıyanlar. Örnek: deniz ve hava taşımacılığı, petrol ve gaz, endüstriyel ölçekte çevre projeleri (atık su arıtımı ve yenilenebilir enerji üretimi). Bütün bu sektörlerde deniz aşırı firmalarla ve çokuluslularla ortaklıkları var. Askeri üretim bakanı tümgeneral Ali Sabri, 2006-2008 döneminde ordunun gübre üre-

PETROL-İŞ SENDİKASI

timi, su arıtımı ve sıhhi tesisat (sanitasyon) işletmelerini genişletmek için 1 milyar Mısır lirası (yaklaşık 166 milyon dolar) tutarında bir harcama öngörüyordu.

Ülke ekonomisinde küresel sermayeyle ilişki içinde böylesi bir konuma sahip ordunun ekonomi politikaları ve 25 Ocak demokratik devrimini gerçekleştiren halkın toplumsal ve politik talepleri karşısında takınacağı tavır bellidir.

Mübarek'in devrilmesinden sonra yönetime el koyan Yüksek Askeri Konsey öncelikle grevci işçileri zapturapt altına alma gayreti içinde oldu, asgari ücreti belirleyen ve bağımsız sendikalara yasallık kazandıran yasaları çıkarmakta ayağını sürüdü. Sözelimi, ilk çalışma bakanı Borai'nin (ki daha sonra istifa etmek zorunda kaldı) hazırladığı Sendika Özgürlüğü Yasası tasarısının yasalaşmasını engelledi. Mursi yönetimi de bu yasayı bir daha gündemine almadı. Gerek Yüksek Askeri Konsey gerek Özgürlük ve Adalet Partisi, etkin bir güç haline gelen bağımsız sendikal hareketi tanımamakta direndi.

Ardından, seçim sistemini, ordunun ekonomik ayrıcalıklarına dokunmayacak politikacılara olanak sağlayacak şekilde tasarlayıp oluşturmaya girişti. Yapılan "seçim mühendisliği" sonucunda Yüksek Askeri Konsey istediği sonuçları verebilecek bir seçim sistemi oluşturmuştu.

Yüksek Askeri Konsey, yolsuzluğa karşı gösterişli, ama son derece seçmeci (selektif) bir kampanya başlattı. Askerlerin hedef seçtiği belli işadamları, bakanlar ve yüksek bürokratlar hapse atıldı, ama askeri şirketlerle sıkı ilişkileri olan işadamları savcılar tarafından es geçildi. Bununla, politikacılara ya ordunun ekonomideki rolünü kabul etmeleri ya da geri durmaları uyarısı yapılmış oldu. Böylece, halkın adalet talebi yönlendirildi ve boşa çıkarıldı. Ordu AŞ kendi holdinglerinin ve işletmelerinin kamunun denetimi ve özelleştirme dışında kalmasını istiyordu ve sağladı.

Seçimler sonucunda oluşan parlamentodaki Müslüman Kardeşler'in milletvekilleri, askeri bütçenin ayrıntılarını kamunun ve diğer parlamenterlerin öğrenmemesi ko-

nusunda Yüksek Askeri Konsey'e güvence verdiler. Müslüman Kardeşler büyük gösterilerde üyelerini güvenlik güçlerine destek vermek için seferber ediyordu.

Sonuç olarak, Müslüman Kardeşler'in Nur Partisi'yle birlikte çoğunluğu elde tuttuğu parlamento ekonominin yönetilmesinde askerle hemen hemen uyum içindeydi. Parlamento generallerle iktidar çekişmesi içinde olmakla birlikte, meclisin yaklaşık yüzde 87'sini elinde tutan partilerin hepsi -Özgürlük ve Adalet Partisi, selefi Nur Partisi, Vafd ve Mısır Bloku- neoliberal politikaların izlenmesine devam edilmesini onaylıyordu.

Seçim mühendisliğinin yanı sıra, Yüksek Askeri Konsey, ekonomiyi kesintiye uğratan protestolar, işçi eylemleri ve gösteriler örgütlemeyi suç haline getirdi, grevlerin ve gösterilerin ulusal ekonomiyi yıkıma uğrattığı görüşünü kamuoyuna dayatmaya çalıştı.

- 5 -

Masallarda egemenler cezalandıracakları kişilere şu soruyu sorarlar: "Kırk katır mı istersin, yoksa kırk satır mı?" Kırk satırla doğranmak yerine kırk katıra sahip olup keyif süreceğini sanan sorunun muhatabı kırk katır seçer. Sonuçta kırk katırın kuyruğuna bağlanır ve dağ taş sürüklenip parçalanır. Hiçbir seçenek özgürlük içermiyor.

25 Ocak 2011 demokratik devrimini gerçekleştiren Mısır halkı ve işçi sınıfı ordunun örsüyle Müslüman Kardeşler'in çekici arasına sıkıştırıldı. Devrim Mısır halkından çalındı. Mursi yönetimini deviren 3 Temmuz 2013 askeri darbesinin sivri ucunun halk hareketine ve 25 Ocak 2011'de başlayıp 30 Haziran 2013'te ivme kazanan demokratik devrim sürecine yönelik olduğunu gözden kaçırmamak gerekiyor.

Ordunun devrimi bir kez daha çalmaması, Tamarud hareketini başlatan 30 Haziran Cephesi'ni oluşturan güçlerin birliğine, kararlılığına ve tutumuna bağlı.

---

*Joel Beinin Stanford Üniversitesi'nde
Ortadoğu tarihi profesörü.
Kahire Amerikan Üniversitesi'nde
öğretim üyesi olarak çalıştı ve
araştırmalar yaptı. Özellikle Mısır işçi
hareketi üzerinde düşünüyor ve yazıyor.
Bu yazı Carnegie Uluslararası
Barış Vakfı'nın online
dergisi Sada'da yayımlandı.*

Yeni Mısır'a yönelik mücadele şimdi sendikalara kayıyor

25 Kasım 2012 tarihli ve 97 nolu kararname, Devlet Başkanı Muhammed Mursi'nin kendisine diktatörlük yetkileri tanıyan 22 Kasım tarihli anayasa bildirgesinin yol açtığı politik çalkantıda neredeyse gözden kaçtı. 97 nolu kararname sendikaları düzenleyen yasayı değiştirdi ve Mısır Sendikalar Federasyonu'nun (ETUF) devlet destekli yöneticilerinden 60 yaşını geçmiş olanların hepsini görevden aldı. Bu kişilerin yerine 2006 sendika seçimlerinde ikinci en çok oyu almış adaylar -ki hepsinin yolsuzluğa bulaşmış olduğu biliniyor- getirilecek. Ağustos 2011'de Çalışma Bakanlığı bu yöneticilerin seçimlerinin geçersizliğini onaylamış ve ETUF'un yönetim kurulumunu feshetmişti.

Kararname, Müslüman Kardeşler'in Özgürlük ve Adalet Partisi'ne mensup Çalışma Bakanı Halid al-Azhari'ye de eğer ikinci sırada başka bir aday yoksa sendikanın boş yöneticiliklerine yenilerini atama yetkisi veriyor. Devlet güvenlik görevlileri 2006'da binlerce muhalif sendikacının adaylığını yasaklamış, bunun sonucunda yüzlerce aday seçimlere rakipsiz katılmıştı. Bu nedenle, ETUF'un 24 işkolu sendikadaki yönetim görevlerine Müslüman Kardeşler'den yaklaşık 150 kişi atanabilecek; yönetim kurulunun 24 üyesinden 14'ü ise görevden alınacak.

Ayrıca, Mübarek rejiminin yandaşı ETUF Başkanı Ahmad Abd al-Zahir'in yerine, eski ekibin genç bir mensubu olan Al-Gibali al-Maragi getirildi ve Müslüman Kardeşler'den Yusri Bayyumi ETUF mali sekreteri oldu. Yönetim kurulunda bağımsız sendikal hareketin savunucusu sadece üç kişi kaldı. 24 Aralık 2012'de, Mursi, Maragi'yi Şura Konseyi'ne (parlamentonun senatosu konumundaki Danışma Meclisi'ne) atadı. Birçokları bunun Müslüman Kardeşler'le işbirliği yapmanın ödülü olduğu kanısında.

97 nolu kararname görevini sürdüren sendika yöneticilerinin görev süresini de altı ay ya da yapılacak ETUF seçimlerine kadar uzatıyor. Bu seçimleri Müslüman Kardeşler ve ETUF eski ekibinden kişiler denetleyecek ve muhtemelen örgüt üzerindeki ortak kontrollerini pekiştirecekler. Müslüman Kardeşler'in son dönemdeki politik pratiğinin belirgin bir özelliği bu. Mübarek rejiminin kurumlarına ve iktidar merkezlerine reform uygulamak yerine, bu kurumlar ve merkezler üzerindeki kontrolünü yaygınlaştırmaya ve pekiştirmeye çalışıyor. Fakat, başka alanlarda olduğu gibi, Müslüman Kardeş-

PETROL-İŞ SENDİKASI

ler'in ETUF'u yönetecek bir programı ve yeterli yetişmiş kadrosu yok. Bu nedenle, sendikal örgütün kontrolünü Mübarek dönemi kadrolarıyla paylaşıyor. Her iki kesimin ortak çıkarı öncelikle bürokratik: konumlarını korumak. Müslüman Kardeşler, ayrıca, bağımsız sendikal hareketin etkinliğini sınırlamayı amaçlıyor, çünkü bağımsız sendikacılık iktidarın serbest piyasa ideolojisine karşı potansiyel bir muhalefet oluşturuyor.

25 Ocak 2011 halk ayaklanmasından bu yana ETUF'tan bağımsız bin kadar yeni sendika kuruldu. Bunların bir bölümü iki yeni federasyondan -Mısır Bağımsız Sendikalar Federasyonu ve Mısır Demokratik İşçi Kongresi- birine katıldı

Her iki federasyon ve onları oluşturan sendikaların birçoğu kaynak ve örgütsel kapasite bakımından zayıf. Bunun nedenlerinden biri, Mısır'ın 1950'lerin başından 2011'e kadar demokratik sendikacılık deneyiminden yoksun kalmasıdır.

Ne var ki, bu federasyonların varlığı ve onlara bağlı birçok sendikanın herkesçe bilinen mücadeleleri sayesinde demokratik sendikacılık, işçilerin örgütlenme özgürlüğü ve toplu sözleşme hakkı gibi talepler politik gündeme girdi.

Uluslararası Çalışma Örgütü ve Uluslararası Sendikalar Konfederasyonu bu hedefleri destekledi. Ama Mısır bu ilkeleri içeren ve üstelik çok önceleri onayladığı ILO sözleşmelerini çiğnemeye devam ediyor.

Bağımsız sendikalar 97 nolu kararnameye şiddetle karşı çıkıyor. 28 Kasım 2012'de, Sendika ve İşçi Hizmetleri Merkezi, "Sendikaların Müslüman-Kardeşleştirilmesine' hayır" sloganı altında bir konferans düzenledi. Merkez'in genel koordinatörü Kemal Abbas yaptığı konuşmada, "Mursi'nin yasasını reddediyoruz. 60 yaşın üzerindeki sendikacıları savunduğumuz için değil, ama getirilen örgütsel kurallar yolsuzluğa bulaşmış kişilerden başkasının onların yerini almasına izin vermediği için" dedi.

Mısır'ın yeni kabul edilen anayasasıyla ilgili referandumun iki turu arasındaki hafta boyunca (15-22 Aralık) sanayi işçilerinin üç büyük stratejik grubu greve çıktı. Üç gruptan ikisi ana taleplerini hızla elde etti.

Genel merkezi Giza şehrinde bulunan bir kamu sektörü firması olan Eastern Tobacco Company yerel sigara üretiminde tekeli elinde bulundurmaktadır. Şirkette

çalışan 13.000 işçi kesilen üretim teşvik primlerinin kendilerine ödenmesini güvence altına aldı. Şirket, sigaraya yeni vergiler getirileceği beklentisiyle üretimini azaltmıştı. Keza, Nag Hammadi'deki kamu sektörü şirketi Egyptian Aluminum Company'de çalışan 8.000 işçi, kesintiye uğrayan kâr payı ikramiyelerinin tekrar ödenmesini sağladı.

Eastern Tobacco işçileri, şirketin Mübarek döneminde atanmış CEO'sunun yolsuzluk nedeniyle görevden alınmasını da talep ettiler. Geçici olarak yeni bir CEO atandı ve işçilerin suçlamalarının incelenmesine karar verildi. Dahası, Mübarek döneminde üst yönetim görevlerinde bulunmuş bir teknokrat olan Yatırım Bakanı Osama Salih her iki greve de kişisel olarak müdahale etti ve işçilerin taleplerinin karşılanması talimatını verdi.

Bu kazanımlara rağmen, yeni anayasa karşısında bağımsız sendikaların ve işçi hareketinin geleceği belirsiz. Anayasanın 52. maddesine göre: "Sendika ve kooperatif kurma özgürlüğü yasanın güvence altına aldığı bir haktır." Ama yürürlükteki tek yasa, sendikal alanı ETUF'un tekeline bırakan 1976 tarihli ve 35 nolu yasadır. Yasaya göre, bütün sendikaların ve onların yönetim kurullarının mahkeme emriyle feshi de mümkündür. 63. ve 70. maddeler zorla çalıştırmanın ve çocuk işçiliğinin belli biçimlerine olanak vermektedir. Bu ise Mısır'ın onayladığı ILO sözleşmelerinin ihlali demektir.

Önceki Çalışma Bakanı Ahmad Burai, bağımsız sendikaların görüşleri alınarak hazırlanan "Sendikal Özgürlükler" tasarısını hükümetin yasalaştırmasına Silahlı Kuvvetler Yüksek Konseyi'nin karşı çıkmasını protesto ederek Kasım 2011'de istifa etmişti.

Burai 22 Aralık'ta bir gazeteye yaptığı açıklamada, anayasanın Mısır tarafından onaylanan ve işçilerin örgütlenme ve toplu sözleşme özgürlüklerini güvence altına alan ILO sözleşmelerini ihlal ettiğini vurguladı. ILO'nun Mısır'ı tekrar "kara liste"ye alması söz konusu.

2011 yılında yaklaşık 1.400 grev ve protesto eylemi yapıldı. Mısır Ekonomik ve Sosyal Haklar Merkezi'nin verilerine göre, 2012'nin ilk sekiz ayında 3.150 işçi eylemi yapıldı. Bu kesintisiz toplumsal hareket, Mısır'ın tekleyen ekonomisini canlandırma planını engelleme potansiyeli taşıyor. Bu plan Kasım 2011'de Mısır ve IMF teknokratları tarafından benimsenmişti. Varılan anlaşmanın uygulanma-

sı, Mısır'a 4,8 milyar dolar IMF kredisi, Avrupa Birliği'nden 5 milyar dolara kadar yardım, ayrıca ABD'den (yılıda 1,3 milyar dolar askeri yardımın yanı sıra) 1,4 milyar dolar dış yardım ve mali garanti sağlayacaktı. Ne var ki bu anlaşma gereğince fiyatlar artacak, devlet sübvansiyonları düşürülecek, yeni satış vergileri getirilecek ve kamu sektöründe çalışanların sayısı azaltılacaktı.

Bu kemer sıkma programı, şimdilerde resmi rakamlara göre yüzde 12 olan işsizliği ve halen yılda yüzde 10 dolayında olan enflasyonu daha da yukarılara çekecekti.

Mursi'nin 22 Kasım anayasa bildirgesine gösterilen beklemedik muhalefet nedeniyle anlaşmanın uygulanması askıya alındı. Devlet başkanı, IMF'nin kredi koşullarının sicili Mısır'da ve başka ülkelerde çok iyi bilinmesine rağmen, IMF kredisinin "hiçbir koşul" öngörmediğini açıklamıştı. Mursi grevlerin ve işçi protestolarının sayısını artıracak bir kemer sıkma programını uygulama yetkisine sahip değildir.

Sendikal hareket ve çalışma ilişkileri alanında -genelde politik ve ekonomik alanda olduğu gibi- Mısır'ın

geleceği belirsizdir. Sanayi işçileri, yeni anayasaya genelde kararlılıkla karşı çıkan sektörlerden birinde yer alıyor. Üstelik, eskiden "televizyon bağımlısı" apolitik geniş kesimler de Mursi'nin 22 Kasım kararnamesine ve önerdiği anayasaya karşı protesto eylemlerine katıldı.

Mübarek sonrası ulusal politik arenada işçiler güçlü bir faktör olamadılar. Anayasaya karşı çıkmak için kurulan Ulusal Kurtuluş Cephesi'nden bazı kesimler işçilerin çıkarlarını temsil ettiklerini iddia ediyorlar. Ama Cephe'nin önde gelen kişileri işçi tabanının desteğini sağlamak için pek bir şey yapmadılar.

Ulusal Kurtuluş Cephesi'nin birçok destekçisi, Cephe'nin gelecek parlamento seçimlerinde birleşik bir blok halinde adaylığını koyacağını umuyor. Bu, İslamcılarının ağır bastığı Mübarek sonrası ilk parlamentodakinden farklı bir güçler dengesi yaratabilir. Bu gerçekleşirse, Mısır'ın geleceğiyle ilgili mücadele, sokakların ve işyerlerinin yanı sıra parlamentoya da taşınmış olacaktır. Aksi takdirde, mücadele, son iki yılda olduğu gibi sokaklarda ve işyerlerinde devam edecektir.

Ian Hartshorn Pennsylvania Üniversitesi'nin siyaset bilimi bölümünde araştırmacı. Kahire'de oturuyor. Karşılaştırmalı siyasi iktisat ve sendikal hareket alanlarında çalışıyor. Doktora çalışmasının konusu, 2011 Mısır devrimi öncesinde, sırasında ve sonrasında sendikaların aldığı stratejik kararlar. Yazı 30 Kasım 2012 tarihli.

Mursi yönetimindeki Mısır'da sendikalar saldırı altında

Herkes Muhammed Mursi'nin yargı ve Kurucu Meclis konusundaki son icraatına odaklanmışken, Mısır devlet başkanı, ülkede milyonlarca işçinin yaşamını etkileyen kurumlar, yani sendikalar üzerindeki etkinliğini sessizce pekiştirdi.

Mursi, 22 Kasım'da kendisine geniş anayasal yetkiler tanınmasından bir gün sonra, ülkenin 46 yıllık sendikalar yasasını bir kararnameyle değiştirdi. Kararname temel niteliğindeki bir kurumda önemli bir değişikliği ifade ediyor. Ayrıca, Müslüman Kardeşler'in uzun süre görmezden geldiği bir hareket üzerindeki nüfuzunun artmakta olduğu anlamına da geliyor.

Hedef sendikalar

İlk bakışta, Mursi'nin yaptığı değişiklik tehlikesiz görünebilir. Kararname sendikalarda yönetim kurulu üyeliğine altmış yaş sınırı getiriyor. Ayrıca, mevcut yönetim kurullarının görev süresini altı ay daha uzatıyor. Altı ayın bitiminde yeni seçimler yapılacak. Bu süre içinde, kurullardaki boş üyelikleri çalışma bakanı dolduracak.

Bu değişiklikler sendikalardaki mevcut sistemde ciddi zorluklar yaratıyor. Birçok sendikada yönetim kurulu üyelerinin çoğunluğu altmışın üzerinde. Ayrıca, çalışma bakanı, Müslüman Kardeşler'in politik kanadını oluşturan Özgürlük ve Adalet Partisi'ne mensup. Bakan herhangi bir yönetim kuruluna Müslüman Kardeşler'e mensup dört kişiden fazla yönetici atamayacağı sözünü vermiş olmasına rağmen, bu vaat sendikaların ele geçireceği yönündeki korkuları pek gidermedi, aksine atamaların politik amaçlarla yapılacağı kaygılarını pekiştirdi. Kısaca, bu yasa, Müslüman Kardeşler'in Mısır'ın devlet güdümündeki sendikalarını ele geçirmesine olanak yaratıyor.

Mursi'nin yaptığı anayasa değişikliği daha çok yargıyla ilgili olmakla birlikte, yeni göreve başlayan devlet başkanının yaptığı ilk yasal düzenleme, sendikalarla ilgili oldu. Devrimden sonraki Mısır'da onca kurum dururken, Mursi'nin ilk hedef olarak sendikaları seçmesinin nedeni sorulabilir.

Sömürge geçmişine sahip birçok ülke gibi Mısır da ülkedeki sendikal hareketi tek partili devlete bağlı merkezi bir aygıt olan Mısır Sendikalar Federasyonu (ETUF) ile bütünleştirdi. Mısır'ın ilk devlet başkanı Cemal Abdül

Nasır bu merkezi yönetim yapısını kurdu ve şirketlerle birlikte sendikaları da bu yapı içinde kontrolünde tuttu. Bağımsız sendikalar yasaklandı.

25 Ocak devriminden sonra, Mısır Bağımsız Sendikalar Federasyonu (EFITU) adlı alternatif bir sendikal merkez ilk defa kuruldu. Bu federasyon henüz oluşum halinde.

Devrim sırasında ve sonrasında Mısır'da sendikal kurumlar

ETUF yirmi üç farklı sendikanın çatı örgütüdür. Federasyonun eğitim akademileri, araştırma tesisleri, arazileri, dinlenme merkezleri, sağlık tesisleri ve birçok büyük yatırımı var. Milyonlarca üyesinin ücretlerine hacz koydurma yetkisine sahip.

Batı medyası dikkatini Tahrir Meydanı'nda tweet atan ve facebook kullanan üst orta sınıf gençlere odaklamış olsa da, 2011 devrimi büyük bölümüyle Mısır'daki yoksul emekçilerin yer aldığı kırsal kesimde ve fabrikalarda gerçekleşti. İşçilerin ve köylülerin insan haklarına yönelik önde gelen bir sivil toplum örgütü olan Kırsal Kesim

İnsan Hakları Merkezi, Mısır'da köylülerin protesto eylemleriyle birlikte, sanayi ve liman işçilerinin 9 Şubat 2011'deki genel grevini, Mübarek rejimine indirilmiş bir "nakavt yumruğu" olarak tanımlıyordu.

Silahlı Kuvvetler Yüksek Konseyi'nin 11 Şubat 2011'de iktidara gelmesinden sonra, Ahmed Hasan Al-Borai çalışma bakanı oldu. Al-Borai hem sendika aktivistleri arasında hem de uluslararası topluluk nezdinde tutulan bir kişiydi. ILO Uzmanlar Komitesi'nde üyelik yapmıştı ve bağımsız sendikaların avukatıydı.

Yeni görevinde, Al-Borai, ETUF'u feshetmeyi ve Mısır'da bir sendikal çoğulculuk çağı başlatmayı amaçlıyordu. Bu amaçla, federasyonun yönetimine yeni bir kayyım heyeti atadı. Yeni kurul eski rejim mensuplarından, bağımsız sendikaların temsilcilerinden, devrim yanlısı gençlerden ve (ilk kez) Müslüman Kardeşler'in temsilcilerinden oluşuyordu.

Tarihsel olarak, Müslüman Kardeşler Mısır'da meslek birliklerine ağırlık veriyordu, ama işçi hareketine ilgileri devrimden sonra belirgin bir şekilde arttı.

2011'de devrim sonrası Mısır'ı etkileyen mücadele ve bölünme süreci içinde, ETUF yönetim kurulundaki bağımsız ve genç üyelerin büyük bölümü umut kırıklığı içinde istifa etti. Mübarek rejimiyle bağları olan kurul başkanı ayrılanların yerine eski rejimin adamlarını yerleştirdi.

Müslüman Kardeşler, kurulda sadece üç üyesi olmasına rağmen, ETUF içindeki etkinliğini artırmak için bunu fırsat bildi. Mücadeleci bir anlayıştan yoksun bu unsurlar ETUF'ta mali sekreterliği üstlenerek konumlarını güçlendirdiler. Eski ETUF ekibiyle Müslüman Kardeşler'e mensup yeni yöneticiler arasındaki çekişmeler o hale geldi ki eski ETUF yöneticilerinden biri Müslüman Kardeşler'i örgüt içindeki "kanseri" olarak tanımladı.

Şimdilerde ETUF içerde gerginliklerle, dışarda ise zorluklarla karşı karşıya. Eski rejimden kalan yöneticiler (ki bunlardan bazıları ETUF'ta Sedat döneminden beri duruyor) yeni atanan Müslüman Kardeşler kadrolarıyla sıkı fıkı olmuş durumda. Öte yandan, örgütün meşruluğu bağımsız sendikal hareket tarafından sürekli sorgulanıyor. Bağımsız sendikalar ETUF'un şaibeli seçimlerini, işçilere uyguladığı baskıları, işten atılan ve haksızlığa uğrayan işçileri hep ortada bırakmasını öne

PETROL-İŞ SENDİKASI

çıkarıyorlar.

ETUF'un karşı karşıya olduğu bu zorluklara rağmen, Müslüman Kardeşler, tabandaki sendikal yapılara sızmayı başaramadı. Örgütün tepesindeki gelişmelere rağmen, ETUF'a bağlı sendikalar genelde eskisi gibi çalışmayı sürdürdü. Müslüman Kardeşler tek tek sendikaların yönetimlerini değiştirmiş olsalardı, bunun ciddi sonuçları olurdu.

Tarihin dersleri

Mısır'daki yeni sendikal yapının sonuçlarını anlamak için, geçmişe göz atmak öğretici olacaktır.

Mısır'da sendikalara karşı zorbaca davranan ilk devlet başkanı Mursi değildir. Aksine, bu tür davranış bir yönetim geleneği haline gelmiştir. Cemal Abdül Nasır kontrol altına alınmamış bir işçi hareketinin nasıl bir tehdit içerdiğini gördü ve rejimi kurarken, grev yapma cesaretini gösteren iki dikbaşı işçi liderini idam ettirdi.

Enver Sedat sendikaların kontrolünü daha da merkezileştirdi ve ETUF'un piramit şeklindeki bugünkü korporatist yapısını kurdu. İşçiler devlet başkanının en yakın çevresinin ceplerini dolduran özelleştirme ve küreselleşme dalgaları karşısında geri çekilirken, Hüsnü Mübarek'in hukuk ve güvenlik servisleri, 1990'lar ve 2000'ler boyunca sendika aktivistlerini sindirmek amacıyla ETUF'a sızma çalışması yürüttü. Silahlı Kuvvetler Yüksek Konseyi (SCAF) ise iktidara geldikten hemen sonra çıkardığı ilk kararnamelerden biriyle grevleri yasakladı.

Ne var ki tarih Mısır işçilerinin misilleme yapmaktan korkmadıklarını gösteriyor. Nitekim Mübarek rejiminin son yıllarında, sendikal eylemler, sonunda yönetimi deviren sokak eylemlerinin habercisi oldu.

Bu itibarla, Müslüman Kardeşler'in ETUF'u ele geçirme yönünde attığı adımlar büyük ihtimalle üyelerin grevler ve protesto eylemleri örgütlemesine yol açacaktır. Mursi'nin yeni sendikalar yasasına muhalefet artıyor. Değişiklikler sadece ETUF sendikalarını etkilemekle birlikte, bu muhalefetin nedeni bağımsız sendikaların hükümet tarafından meşruluktan yoksun görülmesidir. Çalışma bakanına göre bu sendikalar "meşru bir statüde değildir." Bu nitelemenin bağımsız sendikalar tarafından reddedildiğini söylemeye gerek yok.

Doğrudan hedeflenmemekle birlikte, bağımsız sendikal hareket, resmi sendikal merkez ETUF'u Müslüman Kardeşler'in ele geçirmesi halinde, hükümetin bağımsız sendikalarla pek ilgilenmeyeceği düşüncesiyle, hükümetin ETUF'a bu yaklaşımını protesto etti. Her iki bağımsız sendikal merkez de (hem Mısır Bağımsız Sendikalar Federasyonu EFITU hem de Mısır Demokratik İşçi Kongresi EDLC) ortak protesto eylemleri çağırısı yaptı ve genel grev tehdidinde bulundu.

Sonuç: Muhalefet birleşiyor

Mursi'nin girişiminin belki de en ilginç sonucu, hem bağımsız sendikaları hem de ETUF sendikalarını Müslüman Kardeşler'e direnme ortak hedefi çevresinde birleştirmek oldu. ETUF uzun süredir bağımsız sendikaların meşru olmadığını ve uluslararası müdahale ürünü olduğunu açıklıyordu, ama şimdi her iki grup da karşılığında Çalışma Bakanı'nı buluyor. Bazı sendikal çevreler, ETUF sendikaları ile bağımsız sendikaların dolaylı iletişim içinde olduğu, tam bir uzlaşma değilse de ortak eylemler düzenleme eğilimi taşıdığı yorumunu yapıyorlar.

Mursi'nin kararnamesi bağımsız sendikal hareket açısından nazik bir zamanda geldi. Bağımsız hareket, Kemal Abbas'ın yönettiği EDLC ve Kemal Abu Eita'nın yönettiği EFITU olarak bölünmüş iken, her iki grup bir süre önce ortak bir cephe kurdu. Eski çalışma bakanı Al-Borai'nin de içinde bulunduğu birçok nüfuzlu kişinin aracılık yaptığı bu zahmetli ittifak, yeni yasa ve ona karşı düzenlenen grevlerle sınamış olacak.

Özetle, Mursi, başka kimsenin yapamadığını yapmayı becerdi. Mısır'ın bölünmüş sendikal hareketini kendisine karşı birleştirdi. Huzursuz fabrika şehri Mahalla'da direniş zaten tırmanmış durumda ve diğer şehirlerde de grevler yapılması gündemde. Bağımsız sendikaların Mursi'ye muhalif sol-liberal partiler ittifakıyla yakın ilişki içinde çalışıyor olması, yığın eylemlerinin tırmanmasına olanak yaratıyor. Aşırı hassas bir ekonomi, sürüncemede kalmış bir IMF kredisi ve işçi hareketinin yakın zamanda Mübarek'e vurduğu devirici yumruğun belleklerdeki izleri dikkate alınacak olursa, devlet başkanı Mursi'nin önümüzdeki günlerde adımlarını dikkatli atması ya da rejimi istikrarsızlaştıracak yeni bir genel grev raundunu göze alması gerekiyor.

Cam McGrath Kanadalı bir gazeteci. Kahire'de yaşıyor. 15 yıldır Ortadoğu bölgesiyle, özellikle Mısır'la ilgili çalışıyor. Aşağıdaki yazı IPS'nin (Inter Pres Service) haber sitesinden alındı.

Mısır'da yeni sendikalar var olma mücadelesi veriyor

Son bir buçuk yılda birbiri ardına kurulan bağımsız sendikalar İslamcılar ile silahlı kuvvetler arasına sıkışmış durumda. Üstelik Mübarek döneminden kalma iş yasaları hâlâ yürürlükte.

Bağımsız sendikal hareketin liderlerinden Kemal Abu Eita, "Hükümet ve işletme sahipleri işçilerin taleplerini karşılamak ve haklarını vermek istemiyorlar, bu nedenle onların bağımsız sendikalar kurmasına karşılar" diyor.

Mübarek döneminde bütün sendikaların Mısır Sendikalar Federasyonu'na (ETUF) bağlı olması zorunluymuştu. ETUF devletin otoritesini sarsacak ya da ucuz işgücü sağlanmasını zorlaştıracak her sendikal eylemi engelleyerek rejimi destekliyordu. Özellikle kamu sektörü işçilerinin devletin güdümündeki sendikalara üye olması zorunluymuştu ve sendika aidatları otomatik olarak maaşlarından kesiliyordu.

ETUF dört milyon üyesinin belli taleplerle grev yapmasını ve toplu sözleşme bağlatılmasını önlemeye çalışıyordu. Ayrıca, geniş işçi kesimlerini hükümet yanlısı eylemlere seferber ediyor ve genel seçimlerde iktidardaki partiye oy vermek üzere üyelerini otobüslerle seçim sandıklarına taşıyordu.

Sendikal hareket konusunda uzman olan Tamer Fethi, "Rejim örgütlü işçilerin gücünü bildiği için, bu gücü kontrol etmek üzere ETUF'u kullanıyordu" diyor ve ekliyor: "ETUF 1957'de kuruluşundan beri rejimin bir koluydu."

ETUF'un hegemonyasında ilk çatlaklar altı yıl önce, kuzeydeki sanayi şehri Mahalla El-Kubra'da fabrika işçileri devlet sendikasının yöneticilerine karşı çıkıp ödenmeyen ikramiyeleri için greve gittiklerinde ortaya çıktı. Onların direnişi işçi sınıfında yankı buldu, bütün sektörleri kapsayan ve bugüne kadar süren bir grev dalgasını ateşledi.

Bu yeni işçi hareketi Mısır'ın ilk bağımsız sendikalarının oluşumuna elverişli bir zemin yarattı. Mübarek döneminde varlık kazanan dört sendika hükümetin ve işve-

PETROL-İŞ SENDİKASI

renlerin düşmanca tutumuyla, ETUF'un bitimsiz tehdit ve tacizleriyle ve yasadaki engellerle karşı karşıya kaldı.

Ne var ki diktatörün devrilmesi sendika aktivistlerinin faaliyet alanını genişletti. İşçiler son aylarda (2012 ortaları itibariyle, çn) 500'ün üzerinde bağımsız sendika kurdular. Bunların çoğunluğu, iki özerk sendikal merkeze, yani Abu Eita'nın yönetimindeki EFITU (Mısır Bağımsız Sendikalar Federasyonu) ile Kemal Abbas'ın yönetimindeki EDLC'ye (Mısır Demokratik İşçi Kongresi) üye oldu.

Mübarek'e karşı ayaklanmaya beş gün kala kurulan EFITU'ya, iki milyonu aşkın işçiyi kapsayan 281 bağımsız sendika üye. Daha yeni kurulan EDLC ise 250 kadar bağımsız sendikayı kapsıyor. Bu iki örgüt, hâlâ dört milyona yakın üyesi olduğunu öne süren, devletin güdümündeki ETUF'a karşı faaliyet gösteriyor.

Sendikaları düzenleyecek yasa tasarısı, Haziran'da feshedilmeden önce parlamentoda görüşülüyordu. Şimdi bağımsız sendikalar, sadece ETUF üyesi sendikaları tanıyan Mübarek dönemi mevzuatının engellerine rağmen, hukuki yönden belirsiz bir statüde faaliyete devam ediyor.

Sendika ve İşçi Hizmetleri Merkezi'nden (CTUWS) Nihal El-Banna, "Mart 2011'de yayımlanan bir örgütlenme özgürlüğü bildirgesi dışında, bağımsız sendikaları düzenleyen herhangi bir yasa yok" diyor ve sözlerini şöyle bağlıyor: "Bağımsız sendikaları tanımlayan ve düzenleyen bir yasa gerekiyor."

Yasal düzenlemenin yokluğu, yüzlerce sendikanın pıtrak gibi ortaya çıkmasına yol açtı. Oysa bunlardan çok azı bağımsızlığını koruyabilecek durumda.

Kalam Sinaiyia (İşçinin Sözü) dergisinin yayın yönetmeni Adel Zakaria, işyerinde ya da sektörde ancak işçilerin çoğunluğunu kapsayan bağımsız sendikaların "etkinlik gösterebildiğini" söylüyor. Köksüz küçük sendikalar devletin güdümündeki federasyon tarafından yutuluyor.

ETUF çok başlı bir yılanı andırıyor. Devasa örgütün yönetim kurulu feshedildi, yöneticileri hakkında yolsuz-

luk nedeniyle soruşturma açıldı ve yıllık 15 milyon dolar tutarındaki devlet yardımı kesildi. Buna rağmen örgütün çekirdeği hâlâ varlığını koruyor.

ETUF'u yönetmek için atanan geçici kurul eski rejimin kadrolarıyla doldurulmuş durumda. Federasyon eski rejimin kurduğu demokratik olmayan sistemden yararlanmaya devam ediyor. Bunun bir örneği zorunlu üyelik aidatıdır. Bağımsız sendikalara katılan işçiler, ETUF'tan istifa etmiş olsalar bile, ETUF aidatını ödemekle yükümlüdürler.

El-Banna şu örneği veriyor: "Mısır'da birçok meslek ruhsat gerektiriyor, ama ruhsatı yenilemeye gittiğinizde, ETUF'a yıllık üyelik aidatınızı ödediğinizi kanıtlayan bir belge ibraz etmeniz gerekiyor. Bu olmadan ruhsatınızı yenileyemiyorsunuz."

Birçok sendika aktivistine göre, Mısır'daki iki ana güç, ordu ve Müslüman Kardeşler, ETUF'u, oluşum halindeki sendikal özgürlüklere karşı dengeleyici bir güç olarak yeniden inşa etmeye çalışıyor. Sendikal harekete karşı olan generaller grevleri suç haline getirerek ve Mübarek dönemi iş yasalarını koruyarak işçi hareketini engellemeye çalışıyorlar.

"Asker, devletin kontrol edebileceği tek bir resmi federasyon istiyor" diyor El-Banna.

Müslüman Kardeşler'in yönetimi bir ara sendika çoğulculuğunu destekledi, ama şimdi işçilerin belli bir işletmede birden fazla sendikada örgütlenmesini yasaklayan bir modelden yana. İslami gruba mensup yasakçular, bağımsız sendikaları desteklemek için hazırlanan Sendikal Özgürlükler Yasası teklifini devre dışı bırakıp sendika çoğulculuğunu engelleyen bir tasarıya dönüştürmeye çalışıyorlar.

İlerici içerikli yasanın engellenmesi bağımsız sendikaların gelişmesini ve meşruluğunu zedeleyebilirdi. Fakat muhalif işçi liderleri, Mübarek'in bağımsız sendikalara izin vermesini beklemediklerini ve onun halleflerinin onayını beklemeye de niyetleri olmadığını belirtiyorlar.

*Gazeteci Jano Charbel'in 15 Ekim
2012'de Egypt Independent'te
yayımlanan yazısı.*

Bağımsız sendikalar yeni bir ittifak kuruyor

İki bağımsız sendikal merkez ve birçok siyasal parti güçlerini birleştirerek İşçi Haklarını ve Sendikal Özgürlükleri Savunmak İçin Ulusal Cephe'yi kurdu. Bu tarihi bir gelişmedir.

Cephenin hedefleri arasında şunlar var: Özgürlükleri kısıtlayıcı 35/1976 sayılı yasanın yürürlükten kaldırılması, işçilerin örgütlenme hakkını güvence altına alan, işçileri ve sendikacıları cezalandırma amacıyla işten atmalara karşı koruyan, devlet veya işverenlerin ihlal eylemlerinin önünü kesen Sendikal Özgürlükler Yasası tasarisinin yasalaştırılması ve belirli bir asgari ve azami ücrette dayalı (azami ücretin asgari ücretin 15 katını aşmayacağını öngören) adil bir ücret skalası oluşturulması.

Cephenin merkezinde ülkenin iki en büyük bağımsız sendikal merkezi —Mısır Bağımsız Sendikalar Federasyonu (EFITU) ile Mısır Demokratik İşçi Kongresi (EDLC)—

PETROL-İŞ SENDİKASI

yer alıyor. Değişik politik hareketlerin yanı sıra, bir dizi sol eğilimli parti de cepheyi katılmış bulunuyor. Bu partiler şunlar: Mısır Sosyal Demokrat Partisi, Mısır Komünist Partisi, Tagammu Partisi, Karama Partisi, Sosyalist Halk İttifakı Partisi, Anayasa Partisi, Adl Partisi ve Mısır Sosyalist Partisi.

Cephenin kuruluşu dolayısıyla düzenlenen konferansta, Sendikal Özgürlükler Yasası tasarısını hazırlayan eski çalışma bakanı Ahmed Hasan al-Borai şöyle dedi: "Bu cephe sadece sendikal haklara yönelik acımasız saldırılara karşı koymayı değil, temel işçi haklarını korumayı ve sosyal adaleti gerçekleştirmeyi de hedefliyor."

Borai, sendikalar yasası tasarısının Eylül 2011'de hazırlanmış olduğunu, ama Silahlı Kuvvetler Yüksek Konseyi, meclis ve Müslüman Kardeşler'in yeni çalışma bakanı Haled al-Azhari tarafından rafa kaldırıldığını söyledi.

Sosyalist Halk İttifakı Partisi başkanı Abdel Gaffar Şokr ise Azhari'nin, Sendikal Özgürlükler Yasası tasarısından kurtulma ve 35 sayılı yasada sadece kozmetik değişiklikler yapma çabasında olduğunu vurguladı.

Borai, kendisinin hazırladığı Sendikal Özgürlükler Yasası'nın yürürlüğe girdiğini ve EFITU ile EDLC'nin birleşerek "birleşik bir bağımsız federasyon" kurduğunu görme umudunda olduğunu söyleyerek konuşmasını bitirdi.

EFITU ile EDLC'nin birleşmesiyle 3 milyona yakın işçi tek çatı altında toplanmış olacak. EFITU'nun üye sayısı 2,5 milyona yaklaşıyor. Son dönemde kurulan onlarca bağımsız sendika ise bu iki sendikal merkezden hiçbirine bağlı değil.

Bu arada, devletin kontrolündeki Mısır Sendikalar Federasyonu (ETUF) üye sayısının hâlâ 4,5 milyon olduğunu iddia ediyor. ETUF 1957'de kuruluşundan beri Mısır'da sendikal hareketi tekeline almıştı.

25 Ocak devriminin beşinci gününde kurulan EFITU, 2007-2011 yılları arasında kurulmuş dört bağımsız sendikanın (Emlak Vergi İdaresi Çalışanları Sendikası, Bağımsız Öğretmenler Sendikası, Sağlık Teknisyenleri Sendikası ve Emekliler Federasyonu) girişimiyle varlık kazandı.

Yönetimle ilgili bazı anlaşmazlıklar üzerine, Emekliler Federasyonu EFITU'dan ayrıldı ve EDLC'ye katıldı. EFITU'nun kuruluşundan kısa bir süre sonra sendikal çatı örgütü olarak kurulan EDLC'nin belkemiğini Sendika ve İşçi Hizmetleri Merkezi (CTUWS) oluşturuyor.

EDLC'nin ve CTUWS'un başkanı Kemal Abbas, EFITU ile EDLC'nin gelecekteki işbirliğinin ya birleşik bir bağımsız sendikalar federasyonu ya da ortak bir yönetim konseyine bağlı iki farklı yapı biçiminde olabileceğini açıkladı.

Konferans katılımcıları, her iki sendikal merkezden beşer yönetim kurulu üyesinin katılacağı 10 kişilik ortak bir komite kurulmasını önerdiler. Abbas birleşme sürecinin "dikkatle incelenmesi" gerektiğini belirtti ve "sürece apar topar girilmemesi" konusunda uyardı.

EFITU başkanı Kemal Abu Eita ise "Sendikal birlik zorunluluk değil, gönüllülük esasına dayanmalıdır" dedi ve Mübarek rejiminde devletin güdümündeki sendikal merkeze üyeliğin zorunlu olduğunu, Mübarek'ten sonra da böyle olmaması gerektiğini vurguladı.

Abu Eita da, Abbas gibi, "ya birleşik bir federasyon ya da iki farklı federasyon için ortak bir yönetim konseyi kurulmasını" önerdi.

"Bugün işten atılan, yargılanan ve işsiz kalan sendikacı sayısı Mübarek rejimindekinden daha fazla" diyen Abu Eita sözlerini şöyle sürdürdü: "Otuz üç sendikacı grev hakkını kullandığı için savcı tarafından sorguya çekiliyor. Azhari bize karşı iki düzeyde savaş açtı. Bir yandan, meşruluktan yoksun olduğumuzu iddia ederek bağımsız sendikalara saldırıyor. Oysa aslında meşruluktan yoksun olan ETUF'tur. Öte yandan, ETUF'u kontrol altına almaya çalışıyor. Özgürlük ve Adalet Partisi'nin, selefi Ulusal Demokratik Parti'nin yerini alarak devlet güdümündeki federasyonda (ETUF'ta) egemenlik kurmasını, onu kendi çıkarları için kullanmasını kabul edemeyiz. Sendikalar devletten ve siyasal partilerden bağımsız olmalıdır. Sendikalar demokratik seçimle oluşmalı ve üye tabanına hesap vermelidir."

Dina Camil gazeteci, yazar ve aktivist. 1993'ten beri, BBC dahil, çeşitli basın ve medya kuruluşlarında muhabir, yapımcı ve editör olarak çalışıyor. Şimdilerde Al-Şuruk adlı günlük gazetenin toplumsal hareketler seksiyonunda editör. Dina Kahire'deki Amerikan Üniversitesi'nde sosyoloji alanında yüksek lisans eğitimi görmüş. Tezinin konusu, 1990'larda Mısır'da işçi sınıfı hareketi, kültürü ve yapısı üzerine. Tezde yer alan örnek olay incelemesi Kahire'deki işçi sınıfı mahallesi Şubra al-Haymah'daki kadın işçilerle ilgili.

Kadınlar Tahrir Meydanı'ndaki şiddete 'yeter' diyor

2011 Mısır Devrimi'nin özgürlük ve adalet getirmesi bekleniyordu, ama birçok kadın aksini yaşadı.

Devrimin merkez üssü olan Tahrir Meydanı'nda protesto eylemlerine katılan kadınlar son zamanlarda artan sayıda fiziksel ve cinsel saldırıya ve tacize uğradılar.

Hüsnü Mübarek'i deviren protesto eylemlerinin ikinci yıldönümü olan 25 Ocak 2013'te Tahrir Meydanı'nda ve civarında 19 kadına saldırıldı ve şiddet uygulandı.

Bazı olaylarda kadın eylemcilere kesici silahlarla cinsel saldırı yapıldı. Kiralık saldırganlar güruhu yalnız buldukları kadınların çevresini sarıp elbiselerini çıkarmaya çalışıyorlardı. Saldırıya uğrayan kadınları koruma ve kurtarma girişimleri saldırganları daha da çileden çıkarıyordu.

Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiseri Navi Pillay bu tür olayları kınayarak şöyle dedi: "Kamusal bir alanda cinsel şiddete hiçbir ceza uygulamadan izin verilmesi ve yetkililerin bu rezil saldırıları etkin tedbirlerle önleyememesi son derece üzücüdür."

Mısır'da eylemlere katılan kadınların maruz kaldıkları 'cinsel terörizm'e karşı küresel bir protesto eylemi örgütlendi. Arap Dünyasında Kadınların İntifadası adlı hareketin örgütlediği eylemde, dünya kadınları, değişik kıtalardan 25 kadar şehirdeki Mısır elçilik ve konsolosluk binalarının önünde Mısırlı kadınlarla dayanışmalarını dile getirdiler.

Artık yeter

Bu küresel eylemin yanı sıra, Mısırlı kadınlar da artık yeter demeye karar verdiler ve "Sokak bizimdir" sloganı altında, Kahire'de Sayyida Zeynep Camisi'nin önünden başlayıp Tahrir Meydanı'na kadar süren bir gösteri yürüyüşü ve miting düzenlediler.

Kadınların mesajı basitti: Mısırlı kadınlar yıldırılıp kamusal yaşamın dışında tutulamaz.

Kadınların taleplerini destekleyen çok sayıda erkeğin de katıldığı protesto eyleminde kadınlar ünlü Mısırlı kadınların resimlerinin bulunduğu pankartlar taşıdılar ve devlet başkanı Muhammed Mursi'ye karşı sloganlar attılar. Mısırlı kadınlar, bu eylemle, aşılması ya da çiğnenmemesi gereken bir "kırmızı çizgi" olduklarını bir kez daha gösterdiler.

Cinsel taciz Mısır'da yeni bir olay değil; Mısır Kadın

PETROL-İŞ SENDİKASI

Hakları Merkezi'nin 2008'de yayımladığı bir araştırmanın verileri, Mısırlı kadınların yüzde 83'ünün ve Mısır'ı ziyaret eden yabancı kadınların yüzde 98'inin sokakta tacize uğradığını gösteriyor. Aynı veriler, cinsel tacizin günlük vaka haline geldiğini de ortaya koyuyor.

Ama taciz –ve hatta şiddet– son yıllarda daha da yaygınlaştı. Mart 2011'de protesto eylemlerine katılan çok sayıda kadına askerler tarafından "bekâret testi" uygulandı.

Uluslararası Af Örgütü'nün yeni bir raporunun yayımlanmasından sonra, örgütün Ortadoğu ve Kuzey Afrika yöneticisi Hassiba Hac Sahraoui şu açıklamayı yaptı: "Son zamanlardaki protesto eylemlerinde kiralık ser-seri güruhunun kullandığı taktikler, devrik devlet başkanı Hüsnü Mübarek döneminde kadın eylemcilere uygulanan cinsel taciz ve saldırıları hatırlatıyor."

Son olayların bu kadar kaygı vermesinin nedeni, bu saldırıların özellikle Tahrir Meydanı ve çevresinde eylemlere katılan kadınları hedeflemesidir. Bu ise kadınların şiddete maruz kalma korkusuyla kendilerini politik etkinliklerin dışında tutmasına yol açabilir.

OpAntiSH

Artan şiddet karşısında, kadınları bu tür saldırılara karşı korumak için gönüllü grupları oluşturuldu. Bu alanda en örgütlü gruplardan biri olan "Cinsel Tacize Karşı Operasyon" (OpAntiSH) grubu, "Tahrir'deki protesto eylemleri sırasında kadınlara yönelik toplu cinsel taciz ya da saldırı olaylarına aktif bir şekilde müdahale ederek saldırıya maruz kalan kadınları kurtarmayı ve güvenli bir yere götürmeyi amaçlıyor."

Grup, ayrıca, meydana aktif bir şekilde izliyor ve kiralık saldırganlar güruhu daha alanda bir araya gelirken hızla müdahale ediyor. OpAntiSH, gönüllü aktivistler ve örgütlerle koordinasyon içinde, saldırıya uğrayan kadınlara tıbbi, hukuki ve psikolojik destek de sağlıyor.

Grubun, cinsel tacize tanık olan veya maruz kalan kişilerin hemen başvurabileceği bir acil yardım hattı da var.

Bu saldırıların mağduru birçok kadın maruz kaldığı bu insanlık dışı deneyimi televizyona çıkıp anlatıyor. Televizyonda anlatmanın kendisi de muhafazakâr Mısır toplumunda bir direniş eylemi olarak görülüyor.

Mısır Demokratik İşçi Kongresi faaliyete geçti

24 Nisan 2013'te Mısır'da yeni bir sendikal merkez doğdu. Mısır Demokratik İşçi Kongresi (EDLC) ekonominin bütün sektörlerinde işçilerin çıkarlarını temsil edecek.

Yeni örgütün kurulması süreci, 100'ü aşkın bağımsız sendikaların güçlerini bir kongre çatısı altında birleştirmeye giriştiğini açıkladığı Ekim 2012'de başladı.

186 bağımsız sendikaların temsilcilerini başkent Kahire'de bir araya getiren görkemli genel kurula, Mısır devriminin habercisi Mahalla Al Kubra'dan, Helvan'dan, Mısır sanayisinin kalesi On Ramazan'dan, Sedat şehrinde, İskenderiye'den, Süveyş Kanalı şehirlerinden ve Yukarı Mısır'dan yüzlerce işçi katıldı.

EDLC demokratik ilkelere dayanıyor ve genel kurul ile seçili yöneticiler tarafından yönetiliyor.

Seçimden önce adaylar kendilerini genel kurula tanıtmak üzere kürsüye geldiler. Sonra delegeler, doğrudan gizli oyla, Alex Containers şirketinden Yusri Al Sayed Maruf'u EDLC'ye başkan, Al Şima Garments şirketinden Saad Şaban Eid'i ise genel sekreter seçtiler.

Toplantıya siyasal partileri, sivil toplum örgütlerini, ulusal ve küresel federasyonları temsilen çok sayıda konuk katıldı. Konuklar arasında IndustriALL Küresel Sendika, Uluslararası Taşımacılık İşçileri Federasyonu (ITF) ve Uluslararası Sendikalar Konfederasyonu (ITUC) temsilcileri de vardı. Uluslararası Sendikalar Konfederasyonu ise EDLC'ye ITUC'a üye olması önerisini götürdü.

ITUC Genel Sekreter Yardımcısı Jaap Wienen konuşmasında şunu vurguladı: "Hükümetiniz işçilerin kendi sendikalarını kurma hakkı olduğunu hâlâ anlamıyor. Bağımsız sendikaların tanınmamasından kaynaklanan bütün bu sorunlara demokrasilerde değil sadece diktatörlüklerde rastlıyoruz."

IndustriALL Genel Sekreteri Jyrki Raina ise EDLC'nin faaliyete geçmesini şöyle değerlendirdi: "Mısır'da güçlü bağımsız sendikalara giden yolda bu önemli bir dönüm noktasıdır. Mısır IndustriALL Küresel Sendika'nın gündeminde öncelik taşıdığı için, ülkedeki bütün ilerici sendikalarla yakın çalışma ilişkisi kurmayı sabırsızlıkla bekliyoruz."

*Kemal Abbas / Mısır Demokratik İşçi
Kongresi (EDLC)*

Sendikal özgürlüklere karşı komplo

17 Ekim 2012'de yaptığı bir toplantıda hükümet sendikal özgürlüklere karşı yürüttüğü kampanyayı yoğunlaştırmaya karar verdi. Hükümet, sendikal hakları güvence altına alacak yeni bir yasa çıkarmak yerine, 35/1976 sayılı yasaı değiştirmeye girişince, kampanya son derece kaygı verici bir aşamaya vardı.

Bütün bu süreç boyunca işçi hareketi sendikal özgürlüklere yönelik çeşitli manevralara tanık oldu. Hükümet yasa da yapılacak değişiklikleri açıklayıp sonra inkâr etti. Sendikalar ile hükümet arasında sosyal diyalog varmış izlenimini yaratmak için kamuoyunu yanıltacak görüşmeler yapıldı. Ne var ki, kapalı kapılar ardında önceden hazırlanıp kotarılmış bir yasanın ortaya çıkması herkesi şaşırttı.

Yeni hükümet ve Çalışma Bakanı Mısırlı işçilerin uzun mücadele tarihini kasıtlı olarak boşa çıkarmaya çalışıyor. Ocak 2011 devriminden önceki dönemin pratiklerini izleyerek, Mısırlı işçileri Ocak 2011'de hayli yaklaştıkları sosyal haklarından yoksun bırakıyorlar.

Ocak devriminden önce, Aralık 2006'dan itibaren, Mısırlı işçiler, protesto eylemlerinde, dayatılan tek resmi sendikayı reddederek bağımsız demokratik sendikalar kurma taleplerini öne çıkardılar. Mücadeleleriyle Mübarek'in düşüş sürecini başlatan işçiler uluslararası destek sağlamayı başardılar. 2008 ve 2009'da, Uluslararası Çalışma Örgütü Genel Kurulu, Mısır'daki sendikal özgürlüklerin vahim

durumunu gördü. Sonuç olarak, Mısır hükümeti 35/1976 sayılı yasa yürürlükten kaldırmaya söz vermek zorunda kaldı. Bu yasa temel emek kriterlerini tümüyle hiçe sayıyor ve Mısır devletinin onayladığı bütün sözleşmelere aykırı. Ocak devriminden önce, Mısırlı işçiler sendikal özgürlüklerini sınırlayan bütün kısıtlamaları aşmayı ve kendi bağımsız sendikalarını kurmayı başarmışlardı. Bunun faturasını da ödediler; hapse girdiler, işten atıldılar ve öldürüldüler. Tarih 1980'deki Demir ve Çelik şehitlerinin, 1994'teki Kafr Al Dawar şehitlerinin ve 2008'deki Mahalla şehitlerinin tanığıdır.

Mısırlı işçiler mücadeleye Ocak devrimi sırasında başlamadılar. Aksine onlar çok daha önceden başlattıkları protesto eylemleriyle öncülük yaptılar. Bu nedenle, kendi bağımsız sendikalarını kurma hakkını tümüyle kazanana kadar asla gerilemeyecekler, baskının bütün biçimlerine son verme mücadelesini sürdürecekler.

Öte yandan, Mısır Sendikalar Federasyonu'nda yönetim kurulu üyesi de olan Çalışma Bakanı sadece Federasyon'la ve yapılacak seçimle ilgili konuları dert edinmiş durumda. Eskiden olduğu gibi, resmi sendikal merkez işçilerin asıl sorunlarıyla ve sosyal talepleriyle ilgilenmiyor.

Yeni hükümet, göreve başlar başlamaz, işçilere ve bağımsız sendika yöneticilerine baskı uygulamaya girişti. Son birkaç ayda, görülmemiş sayıda işçi işten atıldı. Tıpkı Mübarek döneminde olduğu gibi, her grevden sonra yine kovuşturmalar başlatılıyor, ceza davaları açılıyor.

Yeni hükümet işçi hareketlerini ve protesto eylemlerini sadece muhalif eylemler olarak algılıyor, işçilerin yaşadığı ekonomik yaşam koşullarının acımasızlığından habersizmiş gibi davranıyor.

Hükümet bağımsız sendikalara açıkça karşı çıkıyor ve işçileri bu sendikalardan ayrılmaya zorluyor. İşletme sahipleri, hükümetin tutumu doğrultusunda, meşruluktan yoksun olduğunu iddia ettikleri bağımsız sendikalarla görüşmeyi reddediyorlar. Sonuç olarak, görüşmeler kesiliyor, uyuşmazlıklar içinden çıkılmaz bir hal alıyor ve işçilerin koşullarında baskı, adaletsizlik ve kayıtsızlık ağırlık kazanıyor. Hükümete göre, işçileri işten atmalara karşı korumak ya da haklarını talep etme güvencesine kavuşturmak ya da iş uyuşmazlıklarını çözecek grup müzakerelerine olanak sağlamak için yasa çıkarmaya gerek yok. Hükümet ve onun çalışma bakanına göre, bir yıl önce bakanlar kurulunun onayından geçmiş bir yasa çıkarmak öncelik taşıyor. Hükümet, devlet başkanın-

dan, 35/1976 sayılı yasaı değiştirmek için olağanüstü yasama yetkisini kullanmasını isterken, acilen çıkarılması gereken yasa için devlet başkanını harekete geçirmiyor.

Müslüman Kardeşler'in sendikal harekete yönelik planları daha da açıklık kazanırken, sendikal özgürlüklere karşı yürütülen kampanya ciddi ve tehlikeli bir seyir izliyor.

Müslüman Kardeşler işçilerin ve diğer sosyal sınıfların kendi çıkarlarını savunma haklarını görmezden geliyor. Bu yöndeki çabalara karşılar. Resmi sendikal kurumundaki Mısır Sendikalar Federasyonu ile tümüyle uyum içindeler. Eski yaklaşımı aynen sürdürüyorlar; bağımsız sendikaların işçilerin birliğine zarar verdiğini iddia ediyor ve bu nedenle federasyonu işçilere baskı aracı olarak kullanmak için uğraşıyorlar.

Müslüman Kardeşler işçilerin özgürce sendikalarını seçme hakkını inkâr ediyor. Birlik adına çoğulculuğa karşı olduklarını iddia ediyorlar, bu nedenle işçileri kovuşturuyorlar, işçilerin protesto hakkını baskı altına almak ve işçi hareketinin tamamını ezmek için yasa hazırlıyorlar. Resmi sendikal merkezi mevcut haliyle korumak, sadece yönetimine kendi adamlarını getirmek istiyorlar.

Bu nedendir ki 35/1976 sayılı yasaı değiştirmek için devlet başkanının olağanüstü yasama yetkisini kullanıyorlar.

Yapılan değişikliğe göre, emekli işçiler sendikalardan ve sendikaların yönetiminden alınıyor. Görevden alınanların oy hakları bir önceki seçimlerde ikinci en çok oyu almış kişilere geçiyor. Eğer böyle birisi yoksa, görevden alınanın yerine bakanlık kararnamesiyle yeni birisi atanacak.

Bakanın meşruluktan yoksun diye tanımladığı bağımsız sendikal hareketi budamak için bir plan yapıldığı açıklık kazanıyor.

Son olarak, belirtilmesi gerekiyor ki eski rejim uluslararası çalışma standartlarına uygun bir yasa çıkarmak üzere 35/1976 sayılı yasaı yürürlükten kaldırma vaadinde bulununca, bu yasa, yapılan değişikliklerle birlikte, yürürlükten düşmüştü. Sendikal özgürlükleri düzenleyen yeni bir yasa hazırlamayı gündemine alan devrim sonrası hükümetlerin meşruluğunun kabulüyle bu yasa yürürlükten düştü. Çalışma Bakanlığı'nın Haziran ve Temmuz 2011'de yürüttüğü kapsamlı sosyal diyalog toplantılarına katılan tüm sosyal tarafların kabulüyle bu yasa yürürlükten düştü.

Bu utanç verici yasa yürürlükten düşmüş bulunuyor ve bu yasanın diriltilmesinin sonuçlarından işbaşındaki hükümetin sorumlu tutulması gerekiyor.

Mısır'da enerji işçilerinin mücadelesi

Kuzey Kahire Elektrik Dağıtım Şirketi ve ona bağlı 13 kuruluştaki işçiler giriştikleri protesto eylemi nedeniyle tutuklanan 15 arkadaşlarının salıverilmesi için greve çıkmışlardı. Tutuklu işçilerin salıverilmesi üzerine işçiler işbaşı yaptılar.

İşçilerin tümü, yeni bir bağımsız sendika olan (Mısır Bağımsız Sendikalar Federasyonu EFITU'ya bağlı) Elektrik ve Enerji İşçileri Sendikası'nın üyesi. Kuruluşundan beri IndustriALL Küresel Sendika'yla birlikte çalışan enerji işçileri sendikası küresel federasyona üye olma süreci içinde. Nitekim IndustriALL Küresel Sendika'nın 29 Mayıs 2013 günü yapılan Yönetim Kurulu'nda Bağımsız Elektrik ve Enerji İşçileri Sendikası'nın üyeliğe kabulü onaylandı.

İlk eylemde, işçilerin ortak taleplerini desteklemek ve yönetimin aylık işçi ücretlerinden ikramiyeleri kesme kararını protesto etmek üzere Kahire'deki şirket genel merkezinde bin kadar işçi toplandı.

Protesto gösterisinin barışçıl niteliğine rağmen, güvenlik güçleri eylemi önlemek istedi, işçilerden 15'ini caddeyi tıkama ve kamu malına zarar verme suçlamasıyla tutukladı. Bunun üzerine, elektrik şirketine bağlı kuruluşlardaki binlerce işçi, tutuklanan işçilerle dayanışmak için greve çıktı.

IndustriALL Küresel Sendika işçilerin ve sendikalarının taleplerini destekliyor. Bu nedenle, Genel Sekreter Raina, Mısır Devlet Başkanı'na ağır bir protesto mektubu yazdı. Raina mektupta Mursi'den soruna şahsen müdahale etmesini ve Enerji Bakanı'na sendikayla masaya oturup iyi niyetle görüşme talimatı vermesini istedi.

23 Mayıs 2013 günü Kahire'de sendika başkanı Wael Akl ile Çalışma Bakanlığı'nda toplu sözleşmeden sorumlu Kamu İdaresi Genel Müdürü Mohammed Isa Abdel Aal arasında ilk toplantı yapıldı. Toplantıda, Enerji Bakanı'nın sorunları görüşmek üzere en kısa sürede bir toplantı düzenlemesi kararlaştırıldı.

IndustriALL Küresel Sendika, Mısırlı işçilerin demokratik ve bağımsız sendikalar kurma mücadelesini yakından izlemeye, desteklemeye ve üye sendikaları gelişmeler konusunda bilgilendirmeye devam edeceğini açıkladı.

IndustriALL Küresel Sendika Mısır'daki Bağımsız Elektrik ve Enerji İşçileri Sendikası'nı ve taleplerini destekliyor. Küresel sendikanın genel sekreteri Jyrki Raina'nın Mısır Devlet Başkanı Muhammed Mursi'ye gönderdiği 22 Mayıs 2013 tarihli uyarı mektubunu yayımlıyoruz.

Sayın Devlet Başkanı Mursi,

Bu mektubu size, enerji, maden ve imalat sektörlerinde faaliyet gösteren 140 ülkeden 700 sendikaya bağlı elli milyonu aşkın işçiyi temsil eden IndustriALL Küresel Sendika adına yazıyorum. Küresel sendikamız Mısır'daki bağımsız ve demokratik sendikalarla yakın bir çalışma ilişkisi içinde ve Bağımsız Elektrik ve Enerji İşçileri Sendikası küresel örgütümüzün üyesi.

Edindiğimiz bilgilere göre, ülkenin dört bir yanındaki elektrik şirketlerinde çalışan, Bağımsız Elektrik ve Enerji İşçileri Sendikası üyesi işçiler greve çıkmıştı. İşçiler eşitsiz davranılmasına karşı çıkıyorlardı ve Enerji Bakanlığı'ndaki artan yolsuzlukların farkındaydılar.

İşçiler ve bağlı oldukları sendika, ana şirketteki ve ona bağlı şirketlerdeki işçilere aynı hakların verilmesini, kendileri ve ailelerine sağlık hizmeti sağlanmasını, işçi çocuklarına okul yardımı yapılmasını ve tüm sendikalara eşit davranılmasını istiyorlar.

Edindiğimiz güvenilir bilgilere göre, ana şirkette çalışan işçiler, bağlı şirketlerde çalışanlardan daha fazla hakka sahip ve işçilerin çocukları için yapılan yardımlar, işçilerin ikramiyelerinden düşülüyor.

İşçilerin talepleri şunlar:

→ elektrik sektöründe işçilere yapılan ödemelerin ve tanınan hakların tümü, genel merkezde yönetimde çalışanlarıkiyle uyumlu hale getirilmeli ve cumartesiler hafta tatili sayılmalıdır;

→ hem teşvik ikramiyesiyle ilgili adil olmayan karar hem de performans teşvik priminin ücret bordrosundan çıkarılıp sektördeki tüm işçilere eklenmesiyle ilgili yasadışı karar kaldırılmalıdır;

→ işe başlamadan önce ya da sonra yüksek öğrenimi tamamlayan işçilerin iş arkadaşlarıyla aralarındaki eşitliği ve adaleti sağlamak için durumlarında ayarlama yapılmalıdır;

→ tıbbi tedaviyle ilgili kurallar değiştirilmeli ve bütün bölgelere, özellikle yukarı Mısır'a hizmet vermek üzere kaliteli hastanelerle anlaşma yapılmalıdır;

→ okul yarıyılına başlangıcında ödemenin iki aylık maaşa eşit olması ve bunun yıllık sosyal yardımlardan kesilmemesi sağlanmalıdır.

PETROL-İŞ SENDİKASI

Sendika 12 Mayıs 2013 Pazar günü büyük bir gösteri yürüyüşü düzenledi. Daha sonra bu eylem elektrik sektöründeki birçok işyerine yayılarak daha büyük bir protesto eylemine dönüştü. 13 Mayıs'ta ise işçiler Kuzey Kahire Elektrik Dağıtım Şirketi'nin önünde aynı taleplerle barışçıl protesto eylemleri düzenlediler.

Anlaşıyor ki güvenlik güçleri topluluğa vahşice davrandı ve eyleme katılanları şiddet kullanarak dağıttı. Çok sayıda işçi yaralandı ve bunlardan on yedisi tutuklandı. İşçilere bu şekilde davranılması bizleri öfkeli yaptı. Sizi derhal müdahale etmeye ve güvenlik güçlerinizin bir daha böyle davranmamasını sağlamaya çağırıyoruz.

Güvenlik güçlerinizin bu dehşet verici tutumu üzerine, Kuzey Kahire Elektrik Dağıtım Şirketi'ne bağlı beş kuruluştaki binlerce işçi, tutuklu işçilerle dayanışma başlattı, grev ilan etti ve işi durdurdu.

Yetkili makamlarınız çok sayıda başka işçiyi de tutuklayıp onları caddede geçişi engellemek, kamu malını tahrip etmek ve füzuli işgalle suçlayınca, durum daha da vahimleşti. Bu suçlamaların kesinlikle keyfi ve mesnetsiz olduğu, sendikanın ve onun üyelerinin taciz edilmesinin bir başka örneğini oluşturduğu kanısındayız.

Öğrendiğimize göre, tutuklu arkadaşları Pazar günü

salıverildikten sonra, işçiler işbaşı yaptılar ve şirket yönetimi belli ikramiyelerin kaldırılması planından vazgeçti.

Normal çalışmaya geçilmesine rağmen, resmi makamlarınızın tutumuna yönelik öfkemiz sürüyor. İşçilerin eylemlerinin tırmanmasına genelde bu tutum yol açmıştır.

Duruma şahsen müdahale etmenizi ve Enerji Bakanlığı'na, Bağımsız Elektrik ve Enerji işçileri Sendikası'yla masaya oturup işçilerin tüm taleplerini iyi niyetle ve barışçıl bir ortamda görüşme talimatı vermenizi talep ediyoruz.

Ayrıca, güvenlik güçlerinin bundan böyle grevleri kırmak ve grevci işçileri tutuklamak için kullanılmamasını sağlamanızı talep ediyoruz. Ülkenizin ve hükümetinizin uluslararası yükümlülüklerine ve ILO'nun 87 ve 98 nolu sözleşmelerinin de içinde yer aldığı temel çalışma standartlarına eksiksiz saygı göstermesini sağlamak sizin görevinizdir.

Ülkenizde çalışma ilişkilerinin iyileştiğini görmek umuduyla,

Jyrki Raina
Genel Sekreter
IndustriALL Küresel Sendika